

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Ticaret savaşına ilişkin gelişmeler izleniyor.

ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşı küresel gündemin ön sıralarında yer almaya devam ediyor. Yılın son çeyreğinde ticaret müzakereleri sürerken Aralık ayında anlaşmanın ilk aşaması üzerinde uzlaşının sağlandığı duyuruldu. Anlaşmaya ait bazı detaylar ve imzaların tam olarak ne zaman atılacağı açıklanmazken, Çin ABD'den belirli bir miktarda tarım ürünü almayı kabul etti. Buna ek olarak, Çin ithal ettiği 850 ürünün gümrük vergilerini 2020 yılında düşüreceğini açıkladı.

Çin ekonomisi üçüncü çeyrekte %6 oranında büyüdü.

Çin ekonomisi 2019 yılının üçüncü çeyreğinde yıllık bazda %6 ile beklentilerin altında büyüdü. 2018 yılının ikinci çeyreğinden bu yana ivme kaybeden Çin ekonomisi böylece yaklaşık son 30 yılın en zayıf büyümesini kaydetmiş oldu. Ayrıca, söz konusu rakam hükümetin yıllık %6,0-6,5 hedef aralığının alt sınırında gerçekleşti. Bir önceki çeyreğe göre büyüme ise %1,5 oldu. Büyüme hızında kaydedilen düşüşte ticaret savaşlarının ihracat üzerinde yarattığı baskı ve alınan tedbirlere karşın iç talebin zayıflaması etkili oldu. Büyümedeki ivme kaybının izleyen dönemde yeni tedbirleri beraberinde getirmesi beklenirken, Başbakan Li Keqiang, önümüzdeki beş yıl boyunca ekonomik büyümenin makul bir aralıkta kalacağını ifade etti. Diğer taraftan, IIF tarafından Çin'de ekonomik aktivitenin seyrini incelemek amacıyla hesaplanan "IIF Aktivite Göstergesi" Çin'de ekonomik faaliyetin 2014 yılından bu yana GSYH'den daha fazla düşüş gösterdiğine işaret ediyor.

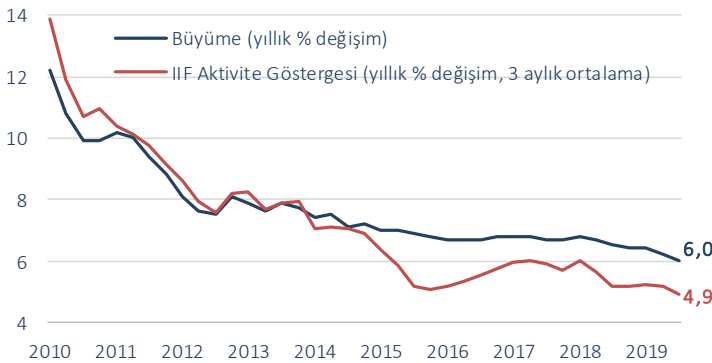
Uluslararası kuruluşların Çin ekonomisine yönelik büyüme tahminleri de iktisadi faaliyetteki ivme kaybının önümüzdeki dönemde devam edebileceğine işaret ediyor. OECD "Ekonomik Görünüm" raporunun Kasım ayı güncellemesinde Çin ekonomisinin 2019 ve 2020 yıllarında sırasıyla %6,2 ve %5,7 oranında büyüyeceğini öngördü. IMF de 2019 yılı için büyüme tahminini %6,1 olarak belirlerken, 2020 yılı beklentisini %5,8 olarak açıkladı.

Öncü göstergeler ekonomik aktivitenin seyrine ilişkin karışık bir görünüm sundu.

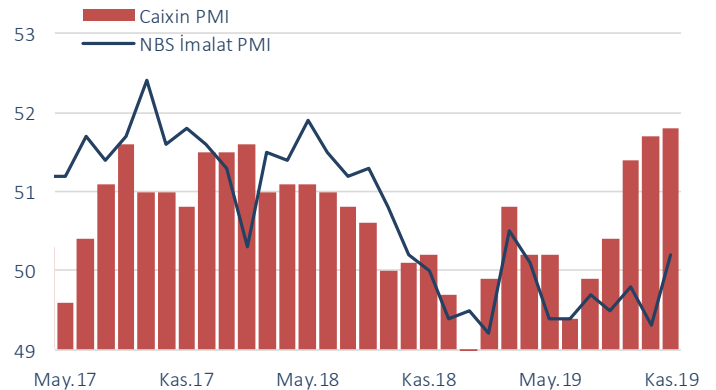
Çin'de Mayıs ayından bu yana sektörün daraldığına işaret eden resmi imalat satın alma yöneticileri endeksi (PMI) Kasım ayında 50,2 ile Mart ayından bu yana en yüksek seviyeye çıktı. Küçük ve orta ölçekli şirketlerin performansını yansıtan Caixin imalat PMI verisi de aynı dönemde 51,8 değerini alarak son üç yılın en yüksek düzeyinde gerçekleşti. İmalat PMI verileri öngörülerini aşmasına karşın ülkede ekonomik aktivitenin seyrine ilişkin soru işaretleri devam ediyor. Verilerin alt endekslerinin sürdürülebilir bir iyileşmeyi desteklemediği ifade edilirken, sektörde deflasyonist risklerin devam ettiği izleniyor.

Kasım'da sanayi üretimi bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %6,2 ile öngörülerin oldukça üzerinde yükseldi. Perakende satışlar da aynı dönemde %8,0 artış ile öngörülerin üzerinde bir performans sergiledi.

Çin'de Büyüme ve Ekonomik Aktivite Göstergesi

Çin'de İmalat PMI Endeksi

Kaynak: Datastream, IIF

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Üretici fiyatları gerilemeye devam etti.

Temmuz ayından bu yana yıllık bazda gerileyen üretici fiyatları Kasım'da da %1,4 oranında düşerek bu trendini sürdürdü. Yıllık üretici fiyatları enflasyonunun eksi bölgedeki seyrini sürdürmesi iktisadi faaliyete ilişkin endişeleri beslerken, sanayi kârlarına da olumsuz yansıyor. Ekim ayında sanayi şirketlerinin kârı yıllık bazda %9,9 ile verinin açıklanmaya başladığı 2011'den bu yana en hızlı düşüşünü sergiledi. Öte yandan, tüketici fiyatları enflasyonu Kasım'da yıllık bazda %4,5 ile yaklaşık sekiz yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Yıllık enflasyondaki yüksek seyre karşın çekirdek enflasyonun %1,4 olması iç talepteki zayıflığın sürdüğüne işaret etti.

İhracat Kasım ayında yıllık bazda geriledi.

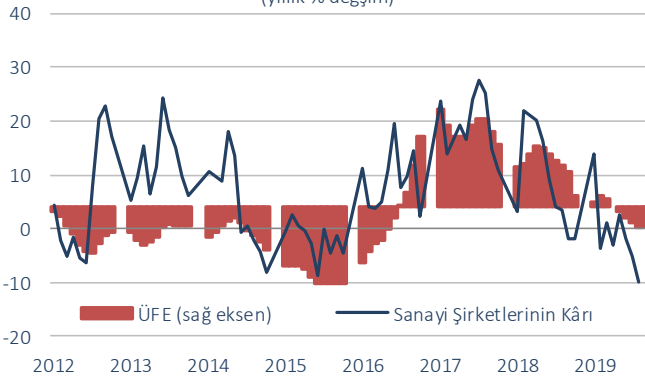
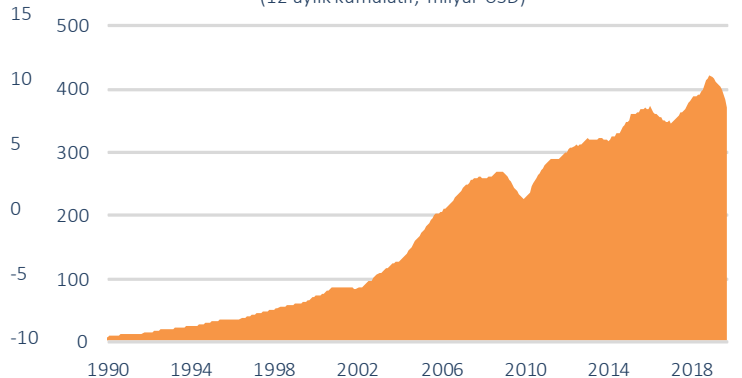
ABD ile Çin arasında yaklaşık 1,5 yıldır devam eden ticaret anlaşmazlığının dış ticaret verileri üzerindeki etkisi sürüyor. Dolar cinsi ihracat Kasım'da yıllık bazda %1,1 gerilerken, ithalat %0,3 genişledi. Son bir yıldır aralıksız biçimde gerileyen ihracat hacminin zayıf performansında ABD'nin uyguladığı gümrük vergilerinin rol oynadığı gözleniyor. Bu doğrultuda, Ekim ayında 42,8 milyar USD olan Çin'in dış ticaret fazlası Kasım'da 38,7 milyar USD'ye geriledi. Bu gelişmede Çin'in ABD'ye olan ihracatındaki düşüş (-%23) rol oynadı.

Çin 2020'de ekonomik istikrara öncelik vermeyi hedefliyor.

Çin'de her yıl düzenlenen Merkezi Ekonomik Çalışma Konferansı'ndan sonra yayınlanan açıklamada; Çin'in 2020 yılında proaktif maliye politikasını ve ihtiyatlı para politikasını sürdüreceği, ekonomik düzenlemeleri daha ileriye dönük ve etkili hale getireceği belirtildi. Bu doğrultuda, finansal reformların artırılması ve imalatçılar için orta-uzun vadeli finansman imkanlarının genişletilmesi hedefleniyor. Ayrıca, para arzı, kredi ve sosyal finansman büyümesinin ekonomik büyümeyle paralel olmasının sağlanması amaçlanıyor.

Çin'de döviz rezervleri Kasım ayında 3,1 trilyon USD düzeyinde gerçekleşti.

Çin'in döviz rezervleri Kasım'da aylık bazda 9 milyar USD ile sınırlı gerileyerek 3,1 trilyon USD seviyesinde gerçekleşti. Döviz rezervleri 2018 yılı sonundan bu yana genel olarak yukarı yönlü bir trend izlerken, söz konusu gelişmede sıkı sermaye kontrollerinin yanı sıra Çin'e yabancı sermaye girişindeki artış etkili oldu.

Çin'de ÜFE ve Sanayi Şirketlerinin Kârı
(yıllık % değişim)**ABD'nin Çin'le Ticaretinde Verdiği Açık**
(12 aylık kümülatif, milyar USD)

Kaynak: Datastream

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Finansal piyasalar...

Shanghai Bileşik Endeksi 18 Aralık'ta Eylül sonuna kıyasla %3,8 yükselirken, USD/yuan kuru aynı dönemde %1,9 gerileyerek 7 düzeyinde gerçekleşti. Ekonomik aktivitenin zayıf seyrinin piyasalar üzerindeki baskısı sürerken, Çin'de politika yapımcılar yavaşlayan iktisadi faaliyeti canlandırmaya yönelik adım atmaya devam etti. Bu doğrultuda, Çin Merkez Bankası (PBoC) 5 Kasım'da, 2016'dan bu yana ilk kez bir yıllık orta vadeli borç verme faizini düşürdü. Söz konusu gelişmenin ardından kısa vadeli borçlanma maliyetlerini de 2015'ten bu yana ilk kez indiren PBoC, 14 günlük ters repo faiz oranını da düşürdü. Yetkililer, likidite endişelerini gidermek için açık piyasa işlemleri ile sisteme 280 milyar yuan (26 milyar USD) ile enjekte etti. Çin Devlet Konseyi de gümrük vergisi dışı engelleri azaltacağını ve piyasanın yabancı sermayeye erişimini artıracığını açıkladı.

Çin'den rekor miktarda ABD doları cinsi tahvil ihracı...

Çin, 6 milyar USD ile ülkenin ABD doları cinsinden en yüksek tutarlı Hazine tahvili ihracını gerçekleştirdi. Söz konusu ihracın Çin'in düzenli bir offshore piyasa geliştirmek konusundaki kararlılığını gösterdiği belirtildi. Ticaret savaşı ve büyüme endişelerine rağmen ihraca talebin oldukça yüksek olduğu görüldü. Yılbaşından bu yana yapılan tahvil ihracı incelendiğinde, söz konusu rekor ihracın ile birlikte ülkenin toplam tahvil ihracı Kasım sonu itibarıyla 200 milyar USD'yi aşarak tarihi yüksek düzeye çıktı.

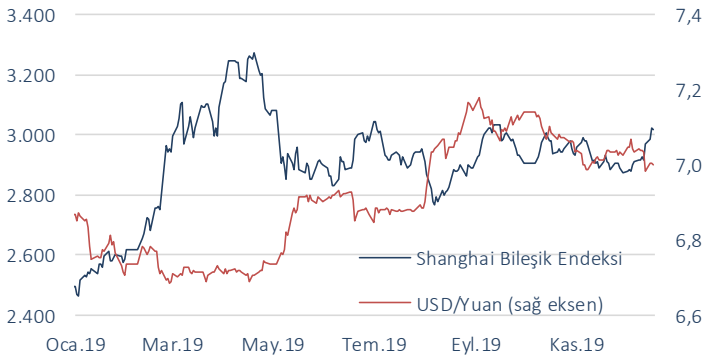
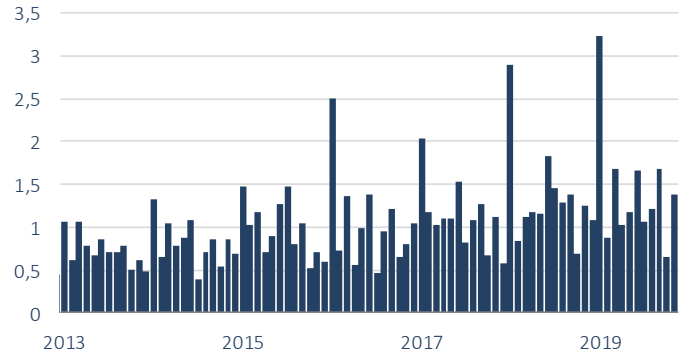
Yuan cinsi yeni krediler Kasım'da beklentilerin üzerinde geldi.

Merkez Bankasının ekonomiyi desteklemek ve kredi büyümesini teşvik etmek amacıyla faiz oranlarında indirim gittiği Kasım ayında yuan cinsinden yeni krediler 1,2 trilyon yuan olan beklentileri aşarak 1,39 trilyon yuan (197,5 milyar USD) seviyesinde gerçekleşti. Çinli politika yapımcılar özellikle küçük ve özel şirketler için, bir yıldan fazla bir süredir banka kredilerini artırmaya ve finansman maliyetlerini düşürmeye çalışıyorlar.

Çin'de otomobil satışları 17 aydır geriliyor.

Çin'de 17 aydır aralıksız olarak azalan otomobil satışları Kasım ayında da yıllık bazda %3,6 düştü. Öte yandan, otomobil pazarındaki daralmanın hız kestiği görülüyor. Çin Hükümetinin de desteklediği ve büyük ölçüde elektrikli araçlardan oluşan yeni enerjili araçların satışlarında görülen hızlı gerileme dikkat çekti. Ekim ayında %45,6 oranında düşen yeni enerjili araç satışları Kasım'da da %43,7 daraldı. Otomobil pazarındaki daralmaya karşın Çin'de otomotiv sektörüne yapılması planlanan yatırımlar gündeme geliyor. Alman otomobil üreticisi Volkswagen, elektrikli araç geliştirme çalışmaları kapsamında ülkeye 4,4 milyar USD'lik yatırım yapacağını duyururken, söz konusu yatırım kapsamında ülkede elektrikli araçlardaki model sayısının artırılacağı belirtiliyor. BMW ve Çinli ortağı Great Wall Motors Çin'de yılda 160 bin araç üretim kapasiteli yeni bir fabrika kurmak için anlaşta. 650 milyon euro yatırım ile kurulması öngörülen söz konusu

Shanghai Endeksi ve Yuan

Yuan Cinsinden Yeni Krediler
(trilyon yuan)

Kaynak: Datastream

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

fabrikanın Zhangjiagang kentinde kurulması planlanıyor.

Yeni konut fiyatları Ekim ayında da yükseldi.

Çin’de 70 büyük şehrin konut fiyatları baz alınarak hesaplanan yeni konut fiyatları endeksi Ekim’de bir önceki aya göre %0,5 oranında artış kaydetti. 2015 yılının Ekim ayından bu yana yıllık bazda yükseliş kaydeden endeks Ekim ayında da %7,3 yükseldi. Söz konusu oran konut fiyatlarının Ağustos ayından bu yana en zayıf artışını kaydettiğine işaret ediyor. Çin’in büyük şehirlerinde konut fiyatlarındaki yükselişin hız kestiği görülürken, ekonomik faaliyette görülen yavaşlama paralelinde gelecek dönemde de emlak sektöründe koşulların kötüleşmesi bekleniyor.

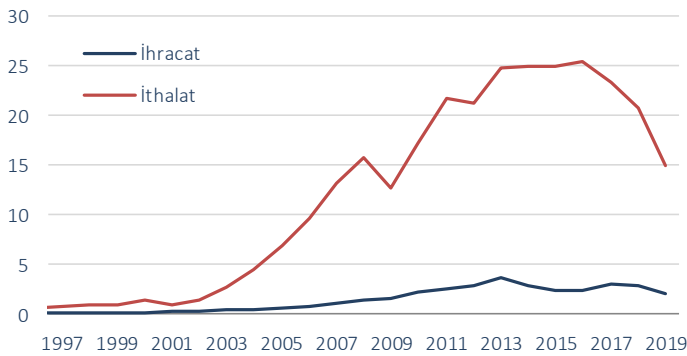
Çin’den ülkemize gelen turist sayısı Ekim ayında %5,2 yükseldi.

Çin’den Türkiye’ye gelen turist sayısındaki artış geçtiğimiz yıla göre ivme kaybetmekle birlikte devam ediyor. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre, Çin’den Türkiye’ye gelen turist sayısı Ekim ayında yıllık bazda %5,2 artarak 39.375 kişi oldu. Ocak-Ekim döneminde de turist sayısının geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %10,9 oranında yükselerek 377.532 kişiye ulaştığı görülüyor. 2018 yılının Çin’de “Türkiye Turizm Yılı” olarak ilan edilmesinin de desteğiyle geçtiğimiz yılın ilk 10 ayında Çin’den ülkemize gelen turist sayısı %76,7 artarak 340.381 kişi olmuştu.

Çin’e gıda ihracatımızda artış...

Türkiye’nin "İhracat Ana Planı"nda belirlenen hedef ülkeler arasında yer alan Çin ile olan ticari ilişkilerimiz son dönemde özellikle gıda ürünleri alanında gelişmeye devam ediyor. TÜİK tarafından yayımlanan verilere göre; Ocak-Ekim döneminde Türkiye’nin Çin’e yaptığı meyve-sebze ihracatı geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %113 oranında artış kaydederek 118 milyon USD düzeyine ulaştı. Su ürünleri ve hayvansal mamuller sektörünün yaptığı ihracat da genişlemeye devam etti. Yılın ilk 10 ayında balıklar ve deniz ürünleri kalemi geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yaklaşık 4 katına çıkarak ihracatı hacim bazında en hızlı artan üçüncü fasıl oldu.

Çin ile Olan Dış Ticaret
(milyar USD)

Çin'e olan İhracatımızda Hacim Olarak En Hızlı Artan Ürünler (Ocak-Ekim Dönemi, milyon USD)

	Hacim	Yıllık Fark
Meyve ve sebzeler	118,2	62,6
Plastikler	39,5	30,6
Balıklar ve diğer deniz ürünleri	28,5	22,7
Kağıt, karton ve kağıt hamurundan eşya	20,6	14,9
Sanayiler için makinalar ve aksamı	28,2	5,6
Taş, alçı, cam vb. maddeden eşya	29,7	5,2
Hububat, hububat ürünleri	10,6	3,2

Kaynak: Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Başekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

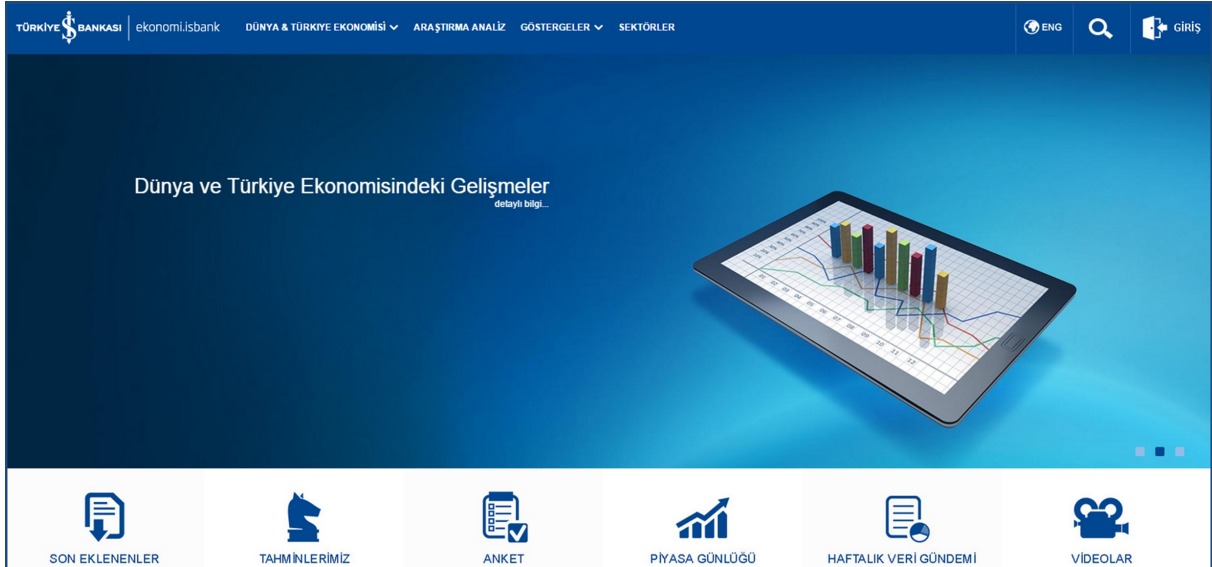
H. Erhan Gül
Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayşim Kalkan
Uzman Yardımcısı
aysim.kalkan@isbank.com.tr

Türkiye İş Bankası A.Ş. Şangay/Çin Temsilcilik Ofisi

Doruk Keser
Baş Temsilci
doruk.keser@isbank.net.tr
shanghai.rep.office@isbank.net.tr
Tel: 0-0-86-21-504-708-82
Fax: 0-0-86-21-504-708-85

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.